

TGAU Cymraeg Iaith

Uned 2

Prawf Ddarllen

5 marc

(2.5% o'r cymhwyster cyfan)

Bydd yr adran hon yn cynnwys un dasg prawf ddarllen yn canolbwyntio ar ysgrifennu'n gywir. Yn y dasg fer hon byddwch yn prawf ddarllen a chywiro testun byr neu yn cywiro gwallau mewn cyfres o dasgau byrion.

Mae'r taflenni hyn yn cyflwyno'r mathau o wallau all ymddangos mewn papur arholiad.

Berfau

Berfenw/ gweithred	Amser/ Pryd?	Fi	Ti	Ef/Hi	Ni	Chi	Nhw
Gweld	gorffennol	gwelais	gwelaist	gwelodd	gwelon	gweloch	gwelon
	presennol/dyfodol	gwelaf	gweli	gwêl	gwelwn	gwelwch	gwelan(t)
Darllen	gorffennol	darllenais	darllenaist	darllenodd	darllenon	darllenoch	darllenon
	presennol/dyfodol	darllenaaf	darlleni	darllen/darllena	darllenwn	darllenwch	darllenan(t)
Rhedeg	gorffennol	rhedais	rhedaist	rhedodd	rhedon	rhedoch	rhedon
	presennol/dyfodol	rhedaf	rhedi	rhed/rheda	rhedwn	rhedwch	rhedan(t)

Berfau Afreolaidd (nid ydynt yn dilyn y patrwm arferol)

Mynd	gorffennol	es	est	aeth	aethon	aethoch	aethon
	presennol/dyfodol	af	ei	aiff / â	awn	ewch	ân(t)
Bod	gorffennol	bûm	buost	bu	buon	buoch	buon(t)
	presennol/dyfodol	byddaf	byddi	bydd	byddwn	byddwch	byddan(t)
Cael	gorffennol	cefaais	cefaist	cafodd	cawson	cawsoch	cawson
	presennol/dyfodol	caf	cei	caiff	cawn	cewch	cân(t)

Berfau a rhagenwau – cael y person yn gywir

gwel odd fi	gwel ais i gwel odd ef/hi
rhed odd ti	rhed aist ti rhed odd ef/hi
aeth nhw	aeth on nhw aeth hi/ef
eistedd af ti	eistedd af i eistedd a di
roedd fi	roedd wn i roedd ef/hi
roedd nhw	roedd en nhw roedd ef/hi

Treiglo ar ôl berf

Gwelodd gi
Darllenaist lyfr
Ysgrifennais lythyr
Gwyliais raglen
Tynnais lun
Ysgrifennodd draethawd
Ciciodd bêl

Rhagenwau blaen ac ôl

tŷ + fi	fy nhŷ i
tŷ + ti	dy dŷ di
tŷ + fo	ei dŷ ef
tŷ + hi	ei thŷ hi
tŷ + ni	ein tŷ ni
tŷ + chi	eich tŷ chi
tŷ + nhw	eu tŷ nhw

Pa arddodiad?

ysgrifennu (ebost/llythyr)	ysgrifennu at berson
dweud	dweud wrth
gofyn	gofyn i
paid	paid â

Rhedeg arddodiaid

i	unigol	lluosog
1	i mi (iddof fi x)	i ni (iddyn ni x)
2	i ti (iddot ti x)	i chi (iddych chi x)
3	iddo fo (i fo/fe x) iddi hi (i hi x)	iddyn nhw (i nhw x)

Rhedeg arddodiaid

gan	unigol	lluosog
1	gen i	gennym ni
2	gennyt ti	genny ch i
3	ganddo fo/fe ganddi hi	ganddyn nhw

Rhedeg arddodiaid

o	unigol	lluosog
1	ohonof fi	ohonom ni
2	ohonot ti	ohonoch chi
3	ohono fo/fe ohoni hi	ohonyn nhw

Treiglo'n feddal ar ôl arddodiad

i + gweld	i weld	ar + bwrdd	ar fwrdd
o + darllen	o ddarllen	at + cath	at gath
am + cael	am gael	dros + rhwystr	dros rwystr

Y tabl treigladau

Treiglo ar ôl	Treiglad Meddal dy ei (bachgen) am, ar, at, dan, dros, drwy, hyd, heb, gan un (benywaidd)/ dau / dwy ar ôl ansoddair enw ac ansoddair ar ôl yn neu /pa /unrhyw/ naill / ychydig/ ambell ansoddair ar ôl enw benywaidd mor/ pan /ni	Treiglad Trwynol fy yn + enw lle pum/ saith/ wyth/ naw (e.e. naw niwrnod)	Treiglad Llaes ei (merch) tri / chwe â/ tua / gyda/ efo a /na/ ni / tra
c	dy g ar	fy n ghar	ei ch ar
p	dy b en	fy m hen	ei ph en
t	dy d rwyn	fy n hrwyn	ei th rwyn
g	dy w ydr	fy n gwydr	
b	dy f rawd	fy m rawd	
d	dy dd afad	fy n afad	
ll	dy l aw		
rh	dy r aw		
m	dy f ochyn		

Nid yw **ll** a **rh** yn treiglo ar ôl y /un/ yn/ mor/ cyn

Cenedl enwau (gwrywaidd/ benywaidd) a chyfiri

		1	2	3	4
Benywaidd	cerdd	un gerdd	dwyr gerdd	tair cerdd	pedair cerdd
	llynell	un llynell	dwyr llynell	tair llynell	pedair llynell
	nofel	un nofel	dwyr nofel	tair nofel	pedair nofel
Gwrywaidd	bardd	un bardd	dau fardd	tri bardd	pedwar bardd
	pennill	un pennill	dau bennill	tri phennill	pedwar pennill
	awdur	un awdur	dau awdur	tri awdur	pedwar awdur

ac o flaen llafariad	a o flaen cytsain
ac afal	a ph lentyn
ac eraill	a l lyfr
ac anfon	a ph êl
ac eto	a g wên
	a ch eg
	a ph en
	a th rafod
	a r hedeg

Gwallau cyffredin

i gyd o'r plant	y plant i gyd
eu gilydd	ei gilydd
mae o/e ddim	dydy o/e ddim
idddyf i	i mi
i fo/fe / i hi	iddo fo/fe / iddi hi
yn fynd	yn mynd (yn + gweithred = dim treigladau)
mae'n nhw / mae nhw	maen nhw
roedd fi	roeddwn i
Rydw i'n cael ci (i'm getting a dog)	Mae gen i gi (I have a dog)